

Erməni terroru nüvə silahından da təhlükəlidir



Tarixi reallıq ondan ibarətdir ki, qəhrəman Azərbaycan xalqı tarixin müxtəlif dövrlərində müəyyən işğallarla üzləşib, qarətlərə, talanlara məruz qalıb. Lakin heç zaman dövlətçiliyindən imtina etməyib, mübarizə hədəfindən yayınmayıb. Bu cür mübarizliyi, qətiyyəti sayəsində Azərbaycan xalqı dünya xalqları arasında ən hörmətli, nüfuzlu xalqlarından hesab edilir. Bu və digər məsələləri əsas götürərək qeyd etmək olar ki, qəhrəman Azərbaycan xalqının tarixinə bir çox şanlı səhifələrlə yanaşı, faciələr və soyqırımları ilə dolu səhifələr də yazılıb. Xüsusilə də erməni vəhşi toplumu tarixin müxtəlif mərhələlərində mifik "böyük Ermənistan" ideyasını reallaşdırmaq xülyası ilə azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə, deportasiya və soyqırımları həyata keçirmişlər. Mövcud sənədlərə və faktlara əsasən təsdiq edilir ki, erməni terror toplumu tərəfindən Qarabağ, Şamaxı, Naxçıvan, Gəncə, Quba, Lənkəran, Salyan, Zəngəzur, İrəvan və digər bölgələrdə kütləvi qətlər, talanlar və etnik təmizləmələr həyata keçirilib. Təkcə XX əsrdə Azərbaycan xalqı erməni vəhşi terror təşkilatları tərəfindən dörd dəfə - 1905-1907-ci, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımı və etnik təmizləmələrə məruz qalıb. 1918-ci ilin 30 mart - 3 aprel tarixlərində Bakı şəhərində, eləcə də Qarabağ, Naxçıvan, Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Salyan, Zəngəzur və digər ərazilərdə Bakı Soveti qoşunları və daşnak erməni silahlı dəstələri 30 mindən çox azərbaycanlıni qətlə yetirmiş, 10 minlərlə insanı öz torpaqlarından qovmuşlar; Erməni cəlladları uşaq, qoca, qadın demədən dinc əhalini kütləvi surətdə qətlə yetirmiş, on minlərlə azərbaycanlı ilə yanaşı, minlərlə ləzgi, yəhudi, rus, avar və talış milliyyətinə mənsub insanları qılıncdan, süngüdən keçirərək diri-diri yandırmış, milli memarlıq incilərini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və mədəni abidələri dağıtmışlar; Dinc azərbaycanlıların qırğınında Bakı Sovetinin 6 min silahlı əsgəri, eyni zamanda "Daşnaksutyun" partiyasının 4 minlik silahlı dəstəsi iştirak etmişdir. Üç gün davam edən qırğın zamanı erməni silahlıları bolşeviklərin köməyi ilə azərbaycanlıların yaşadıkları məhəllələrə qəflətən basqınlar etmiş, uşaqlardan böyüyədək hər kəsi qətlə yetirmişlər. Əks-inqilabçı ünsürlərlə mübarizə şüarı altında Bakı Kommunası tərəfindən ümumən Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan təmizləmək məqsədi güdən mənfur plan həyata keçirilməyə başlandı. Həmin günlərdə ermənilərin törətdikləri cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi həkk olunmuşdur.

Erməni vəhşiliyini, soyqırımı aktlarını tarixdən silmək mümkün olmayacaq

Son iki yüz il ərzində 2 milyon azərbaycanlı erməni vəhşiliyinin qurbanı olub, yüzlərlə şəhər, kənd və qəsəbə dağıdılıb, onlarla tarixi memarlıq nümunələri yer üzündən silinib. Erməni vəhşi toplumu xaricdəki ağaların hərbi, siyasi dəstəyinə arxalanaraq, İrəvanı özünükləşdirdilər, Qafanı, Görüsü, Dərələyəzi, Basarkeçəri, ümumilikdə Zəngəzur mahalını və digər onlarla yaşayış məskənimizi işğal etdilər. Ermənilərin bu bölgədə möhkəmlənməsi azərbaycanlıların qanının tökülməsi, yurd yerlərindən didərgin salınması bəhasinə başa gəlmişdir. Erməni toplumu bəzi güclərin hərbi, siyasi dəstəyi ilə Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsi prosesi on doqquzuncu əsrin sonu iyirminci əsrin əvvəllərin də daha sürətlə aparılmışdır. Nəticədə XX əsrin əvvəllərində xarici ölkələrdən köçürülən ermənilərin sayının bir milyona çatması bölgədə demokratik vəziyyətin tamamilə dəyişməsinə səbəb olmuşdur. Erməni daşnak millətçilərinin "böyük Ermənistan" ideyasını həyata keçirmələri ilə bağlı təbliğatları Qafqaz bölgəsini milli qırğınlarla gətirib çıxarmışdır. 1905-1906-cı illərdə Bakıda,

Naxçıvanda, İrəvanda, Zəngəzurda, Gəncədə və Cənubi Azərbaycanda bu qırğınlar davam etmişdir. Erməni daşnak quldur dəstələri 1905-ci il noyabrın 28-də Qarabağ bölgəsinin şəhər və kəndlərini yandıraraq, uşaqlara, qadınlara və qocalara qarşı görünməmiş vəhşiliklər törətmişlər. Erməni quldur dəstələri yalnız Şuşa, Cavanşir və Cəbrayıl qəzalarında 75-ə qədər Azərbaycan kəndini, İrəvan və Zəngəzur quberniyalarında isə 200-dən çox yaşayış məntəqəsini dağıtmış əhalini vəhşicəsinə qətlə yetirmişlər. Erməni terrorçuları hələ 1904-cü ilin sentyabrında Bakı şəhərində bir neçə azərbaycanlıni qətlə yetirmişlər. Bu qətlər isə ermənilər tərəfindən xəbərdarlıq xarakteri daşımışdır. 1905-ci il fevralın 5-də erməni terrorçu dəstələri Bakı qəzası Sabunçu kəndinin sakini Ağarza Babayevi öldürmüşlər. Qətl iğtişaş yaratmaq məqsədilə törədilmişdir. Elə həmin gün erməni quldur dəstələri realni və texniki məktəblərin 7-ci sinif şagirdləri Yakov Lebedivi və İvan Volkovu öldürmüşlər. Erməni alimi C. Libardyanın yazdığına görə 1904-1906-cı illər ərzində erməni terrorçuları 105 "siyasi qətl" törətmişlər. Bunların 56-sı ermənilərə qarşı, 32-si siyasi bəhanələrlə həm ruslara, həm də türk məmurlarına və zabıtlarına qarşı, 2-3-ü təsadüfən heç bir səbəb olmadan, qalanları isə bankirlərə və sələmçilərə qarşı olmuşdur.

Tarix heç zaman erməni vəhşiliyi kimi qəddarlıq və amansızlıq görməyib

1905-ci ilin fevralın 6-da Bakıda erməni milyonçuları Balabek Lalayevin, Artyom Babayantsın, İsay Ter Osipovun və başqalarının dəstəyi və yardımları sayəsində terror qrupu yalnız bir küçədə 18 adamı öldürmüş və 33 nəfəri yaralamışdır. 1905-ci ilin fevralın 7-də erməni terror təşkilatı Bakıda 100-dək dinc vətəndaşımızı öldürmüş və yaralamışdır. Erməni quldur dəstələri 1905-ci ilin fevralın 9-da erməni silahlı dəstələri varlı ermənilər Balabek, Lalayev, Artyom Babayants, Akop Muradyan, Karen Saakyants və digərlərinin evlərinə yığılmış, onların pəncərələrindən və damlarından şəhərin küçələrinə atəş açmış, ingilis, fransız istehsalı olan bombalar, qumbaralar atmışlar. "Daşnaksutyun" beynəlxalq erməni terror təşkilatının idarə etdiyi quldur dəstələri 1905-ci ilin 20-21 fevralında İrəvan şəhərinin müsəlman sakinlərinə qarşı insanlığa yaraşmayan hərəkətlər edərək qırğınlar, vəhşiliklər etmişlər. Dinc əhalinin vəhşicəsinə öldürülməsi bu amansız hadisənin şahidlərini dəhşətə gətirmişdir. Erməni terrorçu dəstələri qırğınların miqyasını genişləndirmək məqsədi ilə 1905-ci il mayın 11-də Bakı şəhərində Qafqaz xal-

qları arasında dostluq əlaqələrinin yaradılmasına çalışan knyaz M.A. Nakaşidzeni və onun köməkçisi Q. Takiyeskilini qətlə yetirdilər. Bu hadisəni şahid, tarixçi R.R. Subinski öz xatirələrində göstərmişdir. O dövrün məlumatlarına əsasən qatillərdən biri Dro ləqəbli Drastamat Xanayan idi. Bu hadisələrdən əvvəl Dro Zəngəzur mahalında erməni quldur dəstələrinin tərkibində dinc azərbaycanlılara qarşı qanlı qırğınlarda yaxından iştirak etmişdi. Erməni daşnak quldurları 1905-ci ilin mayın 24-də İrəvan quberniyasında dinc azərbaycanlılara atəş açdılar. Qarşılıqdan istifadə edən erməni terrorçuları 4 qadın, 2 uşaq və 5 kişi olmaqla ümumilikdə 11 insanı qətlə yetirdilər. Bu tip qətləmlər bir qədər də genişləndirən erməni quldur dəstələri 1905-ci ilin mayında Naxçıvan ərazisinə hücum edərək dinc əhaliyə qarşı qanlı divan törətdilər. Çoxlu sayda qadın, qoca və uşaqı öldürdülər.

Ermənilər 1905-ci ildə Zəngəzur bölgəsində də onlarla adam öldürülmüş, evlərə od vuraraq yandırmışlar. Hər cür silah növləri ilə təmin olunmuş erməni quldur dəstələri 1905-ci ilin 2 iyununda Mənkus müsəlman kəndinə hücum etmişlər. Silahsız kəndlilər ailələrini götürüb qaçmağa məcbur olmuşlar. Kənddə qoca və əlil olan 80 yaşlı bir sakini erməni quldurlarının əlinə keçmişdir. Erməni daşnak dəstələri 1905-ci il iyunun 8-də İrəvan yaxınlığındakı Eçmiədzin qəzasındakı Uşu azərbaycanlı kəndini mühasirəyə almış, buranı işğal etdikdən sonra kişilərin başlarını kəmiş, südümər uşaqları süngülərə keçirmişlər. Bu basqın zamanı kəndin məscidi yandırılmışdır. Ermənilər səhəri Eçmiədzin qəzasındakı Persi, Nazzəvan, Kiçik kənd, Kötüklü, Qoşabulaq və İrgu azərbaycanlı kəndlərini də yandırmış, məscidlərə od vurmuş və insanlığa yaraşmayan hərəkətlər edərək mürdarlamışlar. Erməni daşnak dəstələri öz çirkin əməllərindən əl çəkməyərək 1905 -ci ilin avqustun sonlarına yaxın Bakı əhalisinə qarşı dəhşətli qırğınlar törətdilər. 1905-ci ilin avqustun 8-də 300-dən çox erməni daşnakı Şuşa qəzasının Vənd kəndinin karvan dəstələrinə hücum etdilər. Çoxlu tacir öldürüldü, əmlakları talan edildi. Kəndin sakini Abbas bəyin oğlunu, qardaşını və bir neçə nökrə-naibini qətlə yetirdilər. Onların törətdikləri qanlı qırğınlarının məqsədi və yerli əhalini Şuşanı və Qarabağın dağılıq hissəsinin digər ərazilərini tərk etməyə məcbur etmək idi. Ermənilərin piyada və süvarilə dəstələri 1905-ci ilin oktyabrın 3-də Azərbaycanın Sırxavənd müsəlman kəndinə hücum təşkil etdilər. Bu zaman kənd əhalisi tamamilə öldürüldü, kənd isə yandırıldı.

30 illik işğal tarixi və

erməni vandalizmi

Ermənilərin azərbaycanlılara qarşı vəhşiliyi 30 illik işğal dövründə daha amansız və qəddar xarakter daşımışdır. Erməni amansız terror maşını işğal etdikləri Şuşa, Cəbrayıl, Xocalı, Ağdam, Fizuli, Kəlbəcər, Qubadlı və digər ərazilərdə bir növ daşı daş üstə qoymamışlar, insanları öldürüb, hər şey yer üzündən silmişlər. İşğaldan azad edilən ərazilərə səfərləri çərçivəsində Ağdam şəhərində olan səyahətçilər gördükləri dağıntılardan təsirləndiklərini və bölgəni "Qafqazın Xirosiması" adlandırmışlar. Ağdam şəhərində və rayonun kəndlərində yaşayış evləri, ictimai binalar, məktəblər, uşaq bağçaları, xəstəxanalar, istehsalat müəssisələrini talan edib, dağıdıb və yandırılıb. Hər şeyi məhv edən erməni vandalları tarixi abidələri, qəbiristanlıqları da dağıdıblar. Vaxtilə Azərbaycanın ən varlı rayonu olan Ağdamın yerində indi talan edilərək dağıdılmış Qafqazın Xirosimasına çevrilmiş xarabalıqlar qalıb. Füzuli rayonu ərazisindəki memarlıq abidələri yerlə yeksan olunub. Qarğabazar kəndində XVII əsrə aid karvansara və məscid, XVIII əsrə aid türbə, Aşağı Ayıbasanlı kəndində İbrahim türbəsi, Qoçəhmədli kənd məscidi, Aşağı Vey-səlli kəndində XII əsrə aid qəbiristanlıq və Mir Əli türbəsi (XIII əsr), Horadiz məscidi və İmamzadə türbəsi, Füzuli şəhərində Qacar, Böyük Pirehmədli, Mərdinli kəndlərindəki məscidlər, Saracılıq və Gorazılı kəndlərindəki körpülər, Mərdinli kəndi yaxınlığındakı daşdan yonulan at, qoç fiqurları, dünyanın ən qədim insan məskənlərindən olan Azix mağarası, həmçinin kurqan tipli arxeoloji abidələr erməni vandalizminin qurbanı olublar. Otuz ilə yaxın erməni işğalı altında qalmış Füzuli rayonunun təbii sərvətləri də talan olunub. Ermənilər meşələrdəki ağacları vəhşicəsinə qırıb, yaxud yandıraraq məhv ediblər.

Erməni terroru məhv edilməyə bəşəriyyət daim təhlükədə olacaq

Erməni vəhşiliyini gördükdən sonra bu qənaətə gəlsən ki, bəşəriyyət, xüsusilə də özlərini dünyanın aparıcı dövlətləri və liderləri kimi təqdim edənlər insanlıq hissini itiriblər. Çünki susurlar, danışmırlar, ermənilərin bir toplum olaraq yer üzündən silinməsi üçün təsirli tədbirlər görmürlər. Bu da ona dəlalət edir ki, bəzi aparıcı dövlətlər erməni terrorunun yaşamasında maraqlıdırlar. Elə ulu əcdadlarımız da ermənilərin bir toplum kimi mövcudluğunun saxlanmasında əl gühəhər deyillər. Ən az ulu sərkərdələrimiz, böyük fəhələrimiz ermənilərin Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsinin qarşısını ala bilmədilər. Bu baxımdan bu gün ki nəsil Teymurləngi, Şah İsmayıl Xətəini, Nadir Şahı və digər sərkərdələri qınayıırıq, erməni toplumunun köttüyünü vaxtında kəssəydilər, bu gün bizlər onların terrorunun qurbanı olub, əziyyət çəkməzdik. Etinasızlıq göstərilməsindən bəhrələnen ermənilər böyük güclərin hərbi, siyasi dəstəyinə arxalanmaqla Cənubi Qafqazda yerləşdilər. Möhkəmləndikdən sonra isə azərbaycanlılara qarşı qətləmlər həyata keçirdilər, evləri dağıtdılar, şəhərləri, kəndləri viran etdilər.

Bütün bu faktlar bir daha onu təsdiq edir ki, erməni vəhşiliyi dünya üçün təhlükə mənbəyidir. Baxmayaraq ki, bəzi ölkələr, xüsusilə də Fransa, Hindistan, ABŞ, Fars-molla rejimi, Yunanıstan və digər ölkələr ermənilərə himayədarlıq edir onlara hərbi, siyasi, maliyyə dəstəyi göstərirlər. Lakin unudurlar ki, günün birində bəslədikləri erməni terroru onların özlərinə qarşı çevriləcək. Şəhərləri erməni terror nəticəsində dağıdılanda, insanları kütləvi şəkildə terrorun qurbanı olanda hərbi, siyasi, maliyyə dəstəyi ilə necə böyük və amansız ilan bəslədiklərinin fərqi olacaq. O zaman isə artıq gec olacaq.

İLHAM ƏLİYEV